

SZABAD IFJUSÁG

A DISZ KÖZPONTI VEZETŐSÉGÉNEK LAPJA

V. ÉVFOLYAM 218. SZÁM

Szerda, 1954 szeptember 15

ÁRA 40 FILLÉR

14 borsodi DISZ-frontbrigád
már 10.000 tonna szenet adott terven felül!Elmaradtak: a Nógrádi Tröszt, a kondói Baross-akna, Dudar,
Petőfi altáró fiataljai

A DISZ KV felhívása nagy visszhangra talált a tatabányai szénmedencében. Az oroszországi „Szeptember 6.” aknában augusztus 23-tól szeptember 14-ig Milchramm Ferenc DISZ-brigádja 626, Simon Sándor DISZ-brigádja 542, Hekendz Mihály DISZ-brigádja 350, Gábel János DISZ-brigádja pedig 135 csille szenet adott terven felül.

A Borsodi Szénbányászati Tröszt nyolc bányaüzemében csaknem 20 DISZ-frontbrigád harcolt adott szavuk teljesítéséért. A borsodi fiatalok a 200 ezer tonnás felajánlásból 60 ezer tonnát vállaltak. A 20 DISZ-brigád közül 14 frontbrigád tervét túlteljesítve, kedden reggelig már 10 ezer tonnát törlésztett a vállalt 60 ezer tonnából. Eredményesen harcolnak az elmaradás ellen a sajókazai, a herbályi és a berentei DISZ-brigádok is. A kondói Baross-aknai frontfejlesztés diszistái azonban még nem váltották be adott szavukat. Baross-aknán például Kovács Márton brigádja mintegy hatszáz tonna szénrel adósa népgazdaságunknak. A front többi brigádja sem teljesíti tervét, s ahelyett, hogy csökkentsék, növelik az üzem adósságát.

Pécsbányán a Markvart ifjúsági frontbrigád halad a versenyén. Néhány napja a 65 fokos dőlésű telepen két hatalmas kötömb hátráltatta az előrehaladást. A brigád Gráf Vilmos fiatal aknási segítségével elhárította az akadályt és még aznap 30 csillával túlteljesítette előirányzatát. A frontbrigád esedékes havi előirányzatán felül már 373 csille szenet termelt.

A Mátravideki Szénbányászati Tröszt fiataljai az év végéig 30 ezer tonna terven felül szénrel segítik a szénbányászat adósságának csökkentését. Szeptember elején hét ifjúsági brigád alakult a tröszt üzemében. Közülük a legjobb eredményt eddig a Rozsnyák-brigád érte el, amelynek tagjai 14-en reggelig 400 tonna szenet termeltek terven felül. A tröszt DISZ-brigádjai kedden reggelig esedékes havi tervükön felül 1500 tonna szenet küldtek felszínre.

A középdundutli bányákban több mint száz DISZ-brigád dolgozik szénfal mellett. A leg-

derekasabban a cséki bányai fiataljai dolgoznak. Kilenc ifjúsági brigád közül hat magasán túlteljesít tervét, s a bányásznap óta már 550 tonna szenet adott terven felül. A cséki bányai DISZ-brigádok munkájának eredményeként már letörlesztette hónapjelei adósságát, s havi tervében már elérte a száz százalékos. Dudaron, a 13 DISZ-brigád közül mindössze négy érte el a 100 százalékos, a többi messze elmaradt terve teljesítésében. Földi Endre, Szolga Kálmán DISZ-brigádjai, amelyek a bányásznap munkaversenyben kimagasló eredményt értek el, most adóssággal küzdenek, mert elhanyagolták a front biztosítását, s az összemérés miatt naponta mintegy száz csille szén hiányzik a termelésükből. Így nem meglepő, hogy a bányai mindössze 86,9 százalékos ért el eddig esedékes havi tervében.

Szervezetünk és bizottságaink sokhelyütt leszüktik a

versenyt a DISZ-brigádok és csapatok versenyére. Csak a DISZ-brigádokra támaszkodnak, s figyelmen kívül hagyják azokat az ifjúsági brigádokat, amelyek szervezeten kívüli fiatalokból állnak. A kétszázertonnás vállalat azonban csak akkor lehet teljesíteni, ha szervezetünk gondot fordítanak és segítik ezeket az ifjúsági brigádokat is, hogy legalább a száz százalékos elérék.

A verseny kimagasló eredményei mellett többhelyütt még súlyos elmaradás tapasztalható, s a terven felül adott szén tonná helyett ifjúsági brigádjaik tovább növelik az adósságot. Nőgrádban 23 brigád közül szeptember 10-ig csupán három teljesítette tervét. A három brigád terven felül adott 126,4 tonnájából 120-at a Budavárcsapat adott. Petőfi-altárón Pál István brigádja szeptember 1-től 10-ig 185 tonnával, Dencsi Sándor brigádja 124 tonnával maradt adós.

Iharos Sándor megközelítette
a világcsúcsot a 3000 méteres futásbanAz új magyar csúcs: 7:59.6 mp,
a második legjobb eredmény a világon

Iharos Sándor

Enyhe nyáresti szellő fújdogált a Népstadionban kedden este. A pálya zöld gyepe piros- és kékmellegűs atléták futkároztak. A céljaitól szeggyült néhány atlétarajongó körében izgalmas várakozás volt tapasztalható. „Ma magyar rekordot látnunk” — mondták többen is. A pálya belsejében Igloi Mihály, a honvéd futó edzője sem titkolta, hogy új csúcseredményt vár tanítványaitól.

Iharos Sándor ma megjavította a 3000 méteres síkfutás világrekordját — mondták ki természetesen nyugalommal, mint aki biztos a dolgában.

A futók nyugodtan készülődtek. A hangosan beszélő bementek: „A 3000 m-es futás magyar csúcseredményét Garay Sándor tartja 8:06,6 mp-es idővel — majd később hozzátette: — a világrekord 7:58,8 mp, a belga Reiff futotta 1948-ban. Ha a verseny közben valamelyik futó ideje nem lesz rosszabb 8 perc 8 mp-nél, akkor tovább jut 2 mérföldig. Ennek a távja 3218 méter, a világsúcsstartó ugyanakkor a belga Reiff 8:40,4 mp-es idővel.”

Igloi közben elmondotta, hogy milyen részidőket tervezett. Az első kör idejének 61 mp-nek kell lennie, 3:55 mp az 1500 méter és 5:17 a 2000 méter. S aztán tovább — a világrekordig!

Pontosan fél 7-et mutatott a stadion órája, amikor a startpisztoly dörmögése elindult a futók. Tábori vágott az élre, miközben Iharos, Rózsavölgyi, Mikes és Dehény futott. Az első kör ideje 63 mp volt, 2:05,8 mp a 800 méter és 3:57 mp az 1500 méter ideje. Két mp-el rosszabb, mint ahogy Igloi mester tervezte. A versenyzők azonban könnyedén, nagyszerű stílusban futottak. Táborit 700 méternél Mikes váltotta fel, aki 1200 méter után kiáltott és most Iharos vette át a vezetést. 1500 méternél újra Tábori került az élre és erőteljes iramban vezetett, 2000 méter után azonban már látszott rajta a fáradtság. Közben a többiek „elhullottak”: 1600 méternél szinte egyszerre adta fel Rózsavölgyi és Dehény, Iharos azonban feltűnően könnyedén követte Táborit.

Sanyi nagyszerű erőben fut — jegyezte meg mellettünk Kovács József többszörös hosszútávú futó bajnokunk — még nagyon sok van benne.

(Folytatás a negyedik oldalon)

Őszi képek Fényeslitéről

I. A kölcsönkért lószerszámtól — a milliós jövedelemig

NYOLC-TIZ, BATYUS, akkaférfi utas kászálódott le a fényeslitői állomáson a nyíregyházi személyről, köztük jómagam. Egy barnapantallós fiatalemberhez szegődtem utbagyűjtésért, hogy merre van a szövetkezet irodája. Olyan agromórus, vagy könyvelő féle lehet, gondoltam a se városi se falusi ruhájáról, biztosan a szövetkezetbe megy, majd elkalauzol.

— Elvezetem — ajánlkozott szívesen, hogy megszólítottam, s mert ilyenkor hamar terem a szó, megeredt a beszélgetés.

— A csoport? Most elég jól áll, pedig a gyümölcsösben nagy kárt tett tavasszal a fagy. De azért így is lesz 25–30 vagon alma.

— Hát egyéb?

— A burgonya, az se rossz, de meg nem mondom, hogy fizet, most kezdtek meg az aszást.

Aztán még annyi mindent mondott a szövetkezeztől, hogy sokkal többet tényleg az elnök se tudhat róla. Beszélte az aratásról, a gabonáról, a kukoricáról, s ki tudja még miről beszélt volna, ha közben meg nem érkeznénk.

— No, ez az — mondta egy magas, faragott kapura mutató és a kezét nyújtotta.

— Hát maga nem ide jön? — kérdeztem megütőzve, mert az első percitől azt hittem, s a beszéde még inkább meggyőzőtől róla, hogy a csoporthoz tartozik.

— Nem, én nem itt dolgozom. A vasútnál. — S már indult is tovább, csak elhaladtában tettem meg hozzá: Záhonyban.

Záhonyban dolgozik és mégis így ismeri a szövetkezetet, mintha benne élne. Arról vall ez, hogy jó híre-neve van a fényeslitői Füst Sándor termelőszövetkezetnek. Tudnak róla a kívülállók is, s lám: nem is akárhogyan ismerik, mert ez a Záhonyban dolgozó fiatal vasutas meg a várható almatermést is számontartja.

De hogyan jutott el eddig a népszerűség a szövetkezet?

NEGYVENKILENCBEN alakultak. Tizenhárom család kezdte 25 hold gyümölcsösrel, 33 hold szántóval, meg egy rossz szőlőcsővel. Egyebük nem volt semmilyen semmi, mert csupa olyan szegényparaszt szánta rá magát a közörsre, aki a szegénységén kívül alig vitt valamit a csoportba. A földet a földalapról kapták, a szőlőkére meg már úgy kérték kölcsön a szerszámtól.

Igy kezdtek, s most milliós vagyonuk van. Pedig a földjük ma sem sok: 321 hold szántó mindössze, 108 hold gyümölcsös és 2 hold szőlő. Mégis: a hatalmas udvaron mindenütt új, vagy éppen most készülő épületek emelkednek. Gazdag szövetkezet lett, a tagok jó módúak. Volt olyan tag, aki tavaly a zárszámadás utáni napon házat vett 60.000 forintért — és azon meglepően készpénzzel ki is fizette. Ebben az esztendőben — egymillió forint jövedelemre számítanak.

De hát nem volt könnyű az út az egy száz szürke lótlól a milliós jövedelemig. Hány hajnali felkelésbe, verejtékes napba került, mennyi munkába, mennyi gondba, vesződségbe. Meg küzdelembe az értetlenség, közönyösség, sokszor pedig az ellenséges rosszindulat ellen. De sikerült. S talán az mutatja leginkább a tiszta eredményt, hogy a tavalyi zárszámadás után megkésztetődött a tagság száma. Persze baj még most is akad bokrosan, néha összevörösítés is a tagok között, de hát kés, villa — ahogyan a közmondás mondja — nincsen csörrenés nélkül.

MI ADJA HÁT a szövetkezet gazdagságát?

Letagadhatatlan, hogy mindenekelőtt a hatalmas gyümölcsös. A 108 hold, javarészt nagyértékű téli alma — jónathán, batul, húsvelű rozmarin — amely most is, amikor megharagadta a fagy, megad 25–30 vagonnal. Ez a szövetkezet aranybányája, ahogyan a kívülállók mondják. De nem egyedül ez.

Olyan értéke is van a szövetkezetnek, amelyet nem bántathat sem fagy, s vész sem tizedelhet meg. Ez pedig a csoport fiataljainak ereje. Mert a tagság harmada diszista, akik Márta Sándor DISZ-litkár vezetésével tén a hegyet is eltolnák a helyéről, ha ugyan lenne hegy Litkén. Az ő munkájuk is benne van a gazdagságban. S nemcsak a szövetkezetben vélekednek így a fiatalok, hanem az egész faluban. Pedig Litkén nem dobálóznak könnyen a dicsérrel, meg kell érte szolgálni. Hát a fényeslit-

kei szövetkezet diszistái megszolgáltak érte.

MÉG AZ ARATÁS ELŐTT történt, hogy Márta Sándor egy országos értekezleten bejelentette: öt nap alatt végeznek az aratással. Nagy szó volt ez, mert bizony nincsenek bőviben az embernek.

A szünetben egyik vezető elvtárs oda is ment hozzá:

— Nem vetették el nagyon a szütyöt, Márta elvtárs? Hamar elszalad ám öt nap.

Az öt nap — öt nap Litkén is, gondolta Márta Sanyi és amint hazaért, nyomban összehívta a fiatalokat. S megalaktottak egy aratóbriádót.

Megkezdődött az aratás. Harmattal már kint voltak a földön, vágták addig, amíg a harmadik napra lezárt. Sanyi ment legelő, s bizony nem öt napig tartott a munka, hanem — négy és félig. Az egyéniek még javában vágták, amikor őket már csak a derekuk emlékeztette az aratásra.

Szeretnék most azzal az elvtársai beszélni — mondja Márta Sanyi, s nagyon elégedetten mosolyog. Meg is van rá minden oka, mert nemcsak a szava-hitele maradt meg — a szövetkezet is jól járt.

Hát ilyenek ezek a fiatalok, ilyen emberek dolgoznak a litkei tsz-ben. S ez aztán meglátszik a jövedelmükön is: szépen gyarapodnak. A gazdagság pedig a népszerűségnek vetett ágyat.

Ezért tudja hát a záhonyi vasutas, hogy mennyi almája lesz a szövetkezetnek.

Antal Károly
(Folytatjuk.)

"keresztelő" a FÖLD ALATT

már egy újonnan felfedezett barlang is van, a „Béke-barlang”, tehát megkülönböztetés végett is szükséges e névadás. Hazánk páratlan természeti szépségét, földtani nevezetességét ezennél „az aggleleki Kossuth Lajos-barlang” néven emlegetjük. Arról a Kossuthról nevezzük el, akit népünk szívébe zárt s aki többször járt ezen a helyen, tanulmányban is foglalkozott a barlanggal.

Öt-tíz ezres „Jupiterlámpák” ottláng a fényt a csillogó cseppkövek között (ezért van itt most világosabb, mint a felszínen). Filmet készítenek a barlangról. Az erős megvilágításban káprázatos színtartományok éjtől bálványba a rézöt. Nincs az a festői ecset, de talán még képzőművész sem, amely túlszárnyalná a cseppkövek-alakulatok színpompáját.

Kollányi Agoston rendező, Vancsa Lajos operatőr, Horváth Pál gyártásvezető és csaknem 50 munkatársuk szintén hősi munkát végeznek, ameddig a nyaktörő utakon, szikla- és földhalmazok között elhelyezik az égőket, előkészítik a felvételt. A földalatti fényképezés nem kis nehézséget jelent. Mikor a felvételkészítésről érdeklődünk, a „vezérkar” készségesen válaszol. A rendezőnek, a gyártásvezetőnek egyaránt megvannak a problémái, de talán az operatőri munka okozta a legtöbb bonyodalmat.

Nehéz volt megoldani a világítást — mondja Vancsa Lajos. — Három nagylevelű mélyű aggregátort helyeztünk el a vöröslői bejáratokhoz s innen vezetjük az áramot hat kilométeres vezetékkel.

A vöröslői bejáratnál láthatjuk is az áramvezetőket. Fűlsiketítő zajt csapnak s mint valami hatalmas polip csápjai, úgy nyúlnak ki a gápekéből a karvastagságú vezetékek. Néhány méter futnak a földön, majd lebuknak a frissen kibontott vöröslői bejárat lépcsősorán. Nem lenne veszélytelen vállalkozás végigkísérni a vezetéket útját, ezért inkább más úton közelítjük meg az „örösök termét” — s ott tovább érdeklődünk az operatőről.

Mikor elkészült a vezetékek

magyarázza tovább — kellemetlen meglepetés ért bennünket. A 200 kilowattos energiából csak 150-et lehetett felhasználni; a többi „elveszett” a földalatti úton. Ez a 150 kilowatt pedig nem sok, mert a barlang sötét falai semmit sem vernek vissza, minden fényt elnyelnek.

Milyen felvételkészítési problémát jelent ez?

Nem tudtuk kellő erővel megvilágítani az „örösök termét” (a barlang legnagyobb ürege) s így technikai újítás-hoz folyamodtunk. A szokásos másodpercenkénti huszonegy felvétel helyett csak egyet készítünk a cseppkövekről. Mikor így elkészült a „totál”, akkor egy pontra irányítva az összes fényforrásokat, a szokásos sebességgel ugyanarra a szalagra ráfényképeztük a mozgó emberi alakokat. Így elértük, hogy összkép is lesz és mozgás is.

Ilyen és hasonló nehézségeket győznek le, hogy azok is gyönyörködhessek a Kossuth-barlang szépségeiben, akik még nem juthattak el oda. Decemberben — így ígérte Kollányi Agoston rendező, már a mozivásznakon láthatjuk színesfilmen, huszonegy percen keresztül, hazánk és az egész világ egyik legszebb cseppköbarlangját.

Puruczki Béla